

V Žiline 24. mája 2023

Posudok školiteľa k diplomovej práci

Študent: Lukáš Frank

Názov práce: *Vybrané liturgické symboly Veľkonočného trojdnia, história, teológia a podnety pre súčasnú prax*

Druh práce: diplomová práca

V posudku sa ako školiteľ vyjadrím – v súlade s *Vnútrošným predpisom rektora UK v Bratislave č. 12/2013*, čl. 3 až 7 – najmä k týmto oblastiam hodnotenia: 1. aktuálnosť zvolenej témy, 2. štruktúra práce a splnenie stanoveného cieľa, 3. formálna a jazyková stránka práce, 4. metodologická stránka práce, jej originalita a práca s informačnými zdrojmi a 5. prínos práce v stanovenom odbore.

V závere posudku predložím aj otázky pre diskusiu pri obhajobe práce.

Hodnotenie práce:

1. Predložená diplomová práca má 73 strán a 0 príloh. Témou práce je *historický a teologický aspekt vybraných symbolov liturgie Veľkonočného Trojdnia s podnetmi pre súčasnú liturgickú prax*. Vzhľadom na pastoračné zameranie štúdia teológie kandidátov kňazstva a následné vykonávanie povolania, ktoré je nevyhnutne spojené s liturgiou, je téma práce aktuálna a mám nádej, že jej vypracovanie je pre jej autora obohacujúce.

Aktuálnosť práce a jej prínos pre študenta hodnotím známkou A.

2. Práca je rozdelená do troch kapitol, pričom v prvej (s. 11 – 25) autor vovádza do celej problematiky historickým prierezom slávenia Veľkej noci, od jej koreňov v židovskej Pasche, cez prechod ku kresťanskej Veľkej noci spojenej s udalosťami umučenia, smrti, pochovania a zmŕtvychvstania Ježiša Krista, až po formovanie Veľkonočného Trojdnia v podobe, v akej ho poznáme dnes.

Druhá kapitola (s. 26 – 56) je najrozsiahlejšia a autor sa v nej zameriava na štyri ním vybrané symboly spojené s jednotlivými dňami Veľkonočného Trojdnia: *obrad umývania nôh* pri Večernej omši vo Štvrtok Pánovej večere, *poklona krížu vo vzťahu k svätému prijímaniu* počas Slávenia utrpenia a smrti Pána v Piatok utrpenia Pána, *Pánov hrob* počas Svätej soboty a *obrad svetla*, ktorým sa začína Veľkonočná vigília vo Svätej noci. Pri všetkých štyroch symboloch autor spracoval ich históriu a teológiu na základe odborných prác liturgistov a noriem liturgických kníh.

Tretia kapitola (s. 57 – 66) je vlastným prínosom autora práce, ktorý na základe štúdia vybraných liturgických obradov predkladá aktuálne podnety pre ich slávenie v súčasnosti.

Názov témy je teda totožný s obsahom práce. Jej štruktúra je adekvátne, práca je logicky a vhodne usporiadaná a vypracovaná v súlade s požiadavkami kladenými na diplomové práce.

Štruktúru práce a splnenie stanoveného cieľa hodnotím známku A.

3. Po formálnej a jazykovej stránke je práca na dobrej úrovni, nachádza sa v nej viacero drobných gramatických chýb a preklepov, ktoré však nenarúšajú dobrú úroveň práce.

Autor používa aktuálny slovník v súlade s najnovším vydaním *Rímskeho misála* a liturgického kalendára, správne uvádza odborné pojmy a primerane pracuje aj so zahraničnou literatúrou. Text je jasný a dobre zrozumiteľný, hoci na niektorých miestach cítiť, že ide o parafrázu cudzojazyčného zdroja.

Z formálneho hľadiska, zrejme nedopatrením, nie je správne uvedené usporiadanie tretej kapitoly, ktorá mala mať štyri podkapitoly, no druhá z nich je uvedená ako súčasť prvej; namiesto 3.2 je uvedené 3.1.1.

Formálnu a jazykovú stránku práce hodnotím známku B.

4. Z metodologického pohľadu a výberu bibliografických prameňov oceňujem poctivý poznámkový aparát celej práce. Autor používa tak staršie pramene ako súčasné, a rovnako pracuje aj s modernými internetovými zdrojmi. Výber použitej literatúry je na diplomovú prácu dostačujúci; autor pracoval prevažne s odbornou literatúrou v slovenskom, českom, ale aj talianskom jazyku. Použité zdroje sú dostatočne objektívne.

Metodologickú stránku práce preto hodnotím známku A.

5. Práca môže byť prínosná pri ďalšom štúdiu zvolenej témy, najmä pre jej zaujímavé postrehy a relatívne ucelený pohľad na vybrané liturgické symboly. Verím, že nielen pre autora môže byť pekným impulzom záujem o liturgiu a pre – na slovenské pomery nie veľmi bežné – úvahy o možných zmenách, doplneniach alebo prispôbeniach liturgie súčasnej mentalite a potrebám.

Autor sa v „novom“ pohľade na liturgiu Trojdnia opiera predovšetkým o štúdie prof. Františka Kunetku, ktoré ho zaiste inšpirovali aj pri vlastných návrhoch v tretej kapitole.

Prínos práce pre oblasť zvolenej témy v slovenskom prostredí hodnotím známku A.

Otázky do diskusie:

1. Prečo si autor vybral z celej liturgie Veľkonočného Trojdnia práve tie štyri symboly, ktoré sú predmetom práce? Je aj niečo iné, čo považuje za zaujímavé, hodné hlbšieho štúdia, prípadne úvah o reforme, ale prekračovalo by to rozsah diplomovej práce, a preto sa tomu nevenoval?

2. Aký je autorov názor na zmenu v obrade umývania nôh vykonanú pápežom Františkom v roku 2016?

3. Autor v práci poukazuje na nejednotnosť určenia začiatku slávenia Velkonočnej vigílie v jednotlivých normách (po zotmení – po západe slnka – keď sa začala noc – na súmraku...). Podľa jeho názoru, vzhľadom na povahu celého slávenia, kedy je ten správny čas pre začatie slávenia tejto bohoslužby?

4. V čom bola práca obohacujúca pre jej autora?

Záver:

Na základe výsledkov kontroly originality (CRZP: 7,34 % a Theses: 7,6 %) a vyššie uvedených skutočností potvrdzujem, že predložená práca podľa môjho úsudku zodpovedá požiadavkám kladeným na diplomové práce a odporúčam ju k obhajobe.

Prácu ako celok hodnotím známkou A.

ThLic. Štefan Fábry, Th.D.

Univerzita Komenského v Bratislave

Rímskokatolícka cyrilometodská bohoslovecká fakulta

Katedra praktickej teológie

e-mail: Stefan.Fabry@frcth.uniba.sk

tel.: 0908 690 387